

**KONTEKST : DESET GODINA E-ČASOPISA KNJIŽNIČARSKOG
DRUŠTVA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE**

KONTEKST : ten years of the e-journal of the Varaždin County
Library Association

Andreja Toljan

Gradska knjižnica i čitaonica „Metel Ožegović“ Varaždin
andreja-4@net.hr

UDK / UDC **02(497.523)(086)(091)**

Stručni rad / Professional paper

Primljeno/ Received: 01.12.2025.

BROJ
BIBLIOGRAFSKE
JEDINICE

527

Sažetak

Cilj. Cilj je rada prikazati i analizirati razvoj, sadržaj i značaj e-časopisa *Kontekst* Knjižničkog društva Varaždinske županije, kao platforme za profesionalno povezivanje, razmjenu znanja i promociju knjižničarske struke na regionalnoj i nacionalnoj razini. *Kontekst* je usmjeren na poticanje suradnje među knjižničarima te omogućuje javnu dostupnost stručnih radova s ciljem boljeg poznavanja i razumijevanja knjižničarske struke u cjelini.

Pristup. Temi se pristupa kombinacijom deskriptivne analize sadržaja objavljenih brojeva časopisa te evaluacijom njegova utjecaja na stručnu zajednicu. Naglasak je stavljen na digitalnu dostupnost, suradnički karakter i uredničke standarde.

Metodologija. Primijenjene su metode kvalitativne analize sadržaja, pregled mrežnog sučelja časopisa te analiza dokumentacije koja uključuje Zapisnike sa sjednica Upravnog odbora, zapisnike sastanaka Uredništva Konteksta, Upute za autore, uredničke politike i razgovore sa članovima uredništva te autorima objavljenih radova.

Rezultati. Rezultati pokazuju da *Kontekst* uspješno ispunjava ulogu stručnog e-časopisa koji omogućuje slobodan mrežni pristup, potiče stručnu suradnju knjižničara i osigurava transparentne Upute za autore. Publikacija pridonosi razvoju regionalne knjižničarske zajednice te povećava vidljivost programa i aktivnosti knjižničara Varaždinske županije, ali i šire.

Primjena. Nalazi istraživanja mogu poslužiti kao model za razvoj sličnih stručnih e-časopisa u drugim županijama te kao poticaj knjižničarskim društvima na unaprjeđenje digitalnih komunikacijskih alata i otvorenog pristupa znanju.

Društveni značaj. *Kontekst* jača profesionalni identitet knjižničara, promiče kulturu dijeljenja znanja i pridonosi razvoju informacijskog društva kroz digitalno publiciranje i umrežavanje stručnjaka.

Originalnost/vrijednost. Rad donosi prvu sustavnu analizu e-časopisa *Kontekst*, ističući njegovu vrijednost u promicanju knjižničarske djelatnosti i profesije na regionalnoj razini. Uz to, pridonosi razumijevanju važnosti lokalnih stručnih publikacija u širem kontekstu knjižničarske prakse.

Ključne riječi: e-časopis, knjižničarska društva, knjižničarstvo, otvoreni pristup

Summary

Purpose. The aim of the paper is to present and analyze the development, content and significance of the e-journal *Kontekst* of the Varaždin County Library Association as a platform for professional networking, knowledge exchange and promotion of the library profession at the regional and national levels. *Kontekst* is aimed at encouraging cooperation among librarians and enabling public access to professional papers with the aim of better knowledge and understanding of the library profession as a whole.

Approach. The topic is approached through a combination of descriptive content analysis of published issues of the journal and evaluation of its impact on the professional community. Emphasis is placed on digital accessibility, collaborative character and editorial standards.

Methodology. The methods used were qualitative content analysis, a review of the journal's web interface, and an analysis of documentation that includes minutes from the meetings of the Management Board, minutes of *Kontekst* Editorial Board meetings, instructions for authors, editorial policies, and interviews with members of the editorial board and authors of published papers.

Results. The results show that *Kontekst* successfully fulfills the role of a professional e-journal that allows free web access, encourages professional collaboration of librarians and provides transparent instructions for authors. The publication contributes to the development of the regional library community and increases the visibility of the programs and activities of librarians in Varaždin County and beyond.

Application. The research findings can serve as a model for the development of similar professional e-journals in other counties and as an incentive for library societies to improve digital communication tools and open access to knowledge.

Social significance. *Kontekst* strengthens the professional identity of librarians, promotes a culture of knowledge sharing and contributes to the development of the information society through digital publishing and networking of experts.

Originality/value. The paper provides the first systematic analysis of the e-journal *Kontekst*, highlighting its value in promoting librarianship and the profession at the regional level. In addition, it contributes to understanding the importance of local professional publications in the broader context of library practice.

Keywords: e-journal, librarianship, library societies, open access

1. Uvod

Strukovna udruga Knjižničarsko društvo Varaždinske županije (dalje u tekstu KDVŽ) ima bogatu povijest djelovanja koja seže gotovo od sredine 20. stoljeća. Prvi pisani dokumenti o organiziranom radu knjižničarâ s područja Varaždinske županije datiraju iz 1949. godine, kada je u Varaždinu osnovano povjerenstvo koje je održavalo stručne kontakte sa središnjicom u Zagrebu, a prva povjerenica bila je istaknuta knjižničarka Vanda Milčetić, tada ravnateljica Gradske knjižnice i čitaonice „Sloboda“ u Varaždinu. Kroz desetljeća Društvo je prolazilo kroz promjene naziva i organizacijskog oblika – od „Društva bibliotekara Zajednice općina Varaždin“ (1977) do „Društva bibliotekara Varaždinske i Međimurske županije“ (1994–1998) te konačno do registracije kao Knjižničarsko društvo Varaždinske županije na Osnivačkoj skupštini 12. siječnja 1998. godine. Društvo sudjeluje i u organizaciji raznih stručnih okupljanja. Jedno od važnijih svakako je Međunarodno savjetovanje „Knjižnice europskih gradova u 21-om stoljeću“ održano u Varaždinu 1998. godine (Štimac, 2019, 18). Značajan korak u radu Društva predstavljalo je pokretanje e-časopisa, pod nazivom *Kontekst*, objavljenog prvi put u listopadu 2015. godine. Časopis predstavlja važnu manifestaciju djelovanja Društva – ne samo kao platforme za okupljanje knjižničara, već i kao izdavačke inicijative koja promiče razmjenu znanja, unaprjeđenje strukovnih standarda i poticanje profesionalne vidljivosti knjižničarâ Varaždinske županije.

2. Osnivanje *Konteksta*

Ideja o pokretanju časopisa Knjižničarskog društva Varaždinske županije, postojala je i prije 2015. godine, kada je 20. ožujka, na 13. Skupštini Društva, održanoj na Fakultetu organizacije i informatike, usvojena odluka o pokretanju časopisa u elektroničkom obliku¹. Tom je prilikom izabran i prvi Uređivački odbor od 7 članova. Izabrani su Ljiljana Hajdin, Jasminka Horvatić-Bedenik, Ana Jureković-Crnčec, Marina Sakač, Draženka Stančić, Jasminka Štimac i Mario Štrlek (KDVŽ, 2015a). Tadašnja predsjednica Hrvatskog knjižničarskog društva, Dunja Holcer, postala je počasna članica dok je tehničku podršku i pomoć obećao Danko Tkalec, iz tvrtke Point. Već u rujnu iste godine, na 14. Skupštini Društva, predstavljen je prvi broj *Konteksta*². Glavna urednica bila je Ljiljana Hajdin, predsjednica Društva, a grafički urednik Mario Štrlek, koji je i autor novog loga Društva, na kojem je prikazana stilizirana svjetiljka iz „stare“ studijske čitaonice Gradske knjižnice i čitaonice „Metel Ožegović“ Varaždin. Naslovnicu *Konteksta*, koja se neće mijenjati tijekom cijelog razdoblja izlaženja, (osim boje u pozadini) osmislila je Dora Jovanovska (KDVŽ, 2015b).

Kontekst je predstavljen kao stručni časopis u kojem se objavljuju stručni radovi, informacije, prilozi, prikazi i obavijesti iz područja knjižničarstva, kao i šireg područja informacijskih i komunikacijskih znanosti i kulture. Namijenjen je knjižničnim djelatnicima s područja Varaždinske županije, ali i otvoren prema svima koji će svojim priložima pridonijeti njegovoj kvaliteti i razvoju. Želi ga se istaknuti kao mjesto izražavanja, promicanja i upoznavanja s radom knjižničarske struke i ostalih srodnih zanimanja.

Predviđena učestalost izlaženja planirana je jednom godišnje, u vrijeme Mjeseca hrvatske knjige. Kasnije će dolaziti do odstupanja od tog termina te će nekoliko brojeva izaći krajem godine, dok će planirani broj za 2023. godinu izostati.

Za ime časopisa, koje je na Skupštini objasnila Jasminka Štimac, tadašnja voditeljica Županijske matične službe, odabrana je riječ latinskog podrijetla (*contextus*), što znači tkanje niti, spajanje. Imenom se željelo poručiti kako zavičajni knjižničari mogu

---

¹Odluka o pokretanju e-časopisa i biranju Uredništva *Konteksta* bila je 6. točka Dnevnog reda na 13. redovnoj Skupštini Knjižničarskog društva Varaždinske županije (KDVŽ 2015a.)

²U Zapisniku 14. Skupštine, navode se osnovne informacije o časopisu, likovnom rješenju, novom logu Društva i urednicima (KDVŽ 2015b.)

ravnopravno sudjelovati u stručnom dijalogu, dajući vlastiti doprinos u širem kontekstu knjižničarskih tema.³

3. Kontekst od 2015. – 2018.

U prvom broju, rubrika *Iz povijesti Društva* posvećena je Vandi Milčetić, prvoj ravnateljici varaždinske Gradske knjižnice i utemeljiteljici Knjižničarskog društva Varaždinske županije (Štimac, 2015). Temom je bila obuhvaćena povijest knjižničarstva ali i rad Društva na ovim prostorima. S obzirom na veoma bogatu povijest knjižničara i knjižnica, ali i potrebu samostalne rubrike koja će pratiti rad Društva, od sljedećeg broja uvedena je nova rubrika *Iz povijesti knjižničarstva* (Kontekst 2016).

Razgovor s povodom, donosi intervju s osobama koje su tijekom godina učinile veliki iskorak u svojem radu, uvele nove usluge, obilježile rad knjižnica... Dokumentacijsku, ali i emotivnu vrijednost imaju razgovori Janje Kelava i Jasminke Štimac s Vjerom Ostoić (Štimac, 2015), našom najstarijom knjižničarkom, kao i s prerano preminulim kolegom, Miroslavom Cmukom, autorom Stripizma, Muzičke čitanke, ali i nekoliko slikovnica za najmlađe (Košić, 2017).

U svim brojevima časopisa najviše članaka usmjereno je na praćenje rada narodnih, školskih, visokoškolskih i specijalnih knjižnica na području Varaždinske županije. Rubrike donose vijesti o događanjima, programima i projektima provedenim u njima. Osim knjižničnih, u rubrici *U kontekstu*, objavljuju se teme iz kulture, povijesti, i obrazovanja. Radovi su to koji se ne uklapaju u sadržaj ostalih rubrika, ali spajaju knjižničare s umjetnošću, turizmom, putovanjima...

Stalne su rubrike i *Odabrana djela iz struke* s prikazom novoizašlih djela s područja knjižničarstva i ostalih srodnih znanosti te *Zavičajna izdanja*⁴, s popisom djela koja se tematski, autorski, ali i izdavački odnose na teritorij Varaždinske županije.

U prvom broju Konteksta lekturu i korekturu podijelili su Lidija Zečević i Željani Čeč, dok se u drugom broju kolegi Čeču pridružila Ivana Pintarić. S obzirom na velik broj obaveza spomenutih kolega, Uredništvo i Upravni odbor odlučuju, od 3. broja koji treba izaći 2017., angažirati profesionalnog lektora/icu (KDVŽ. Uredništvo *Konteksta*, 2016.) Odabrana je profesorica Marija Jurše, a kako bi se olakšao rad novoj lektorici dogovoreno

³Pobliže objašnjeno također u Zapisniku 14. skupštine (KDVŽ 2015b.)

⁴Rubriku je do 6. broja pripremala Ana Jureković-Crnčec, dok su u narednim godinama rubriku preuzele Andreja Toljan i Janja Kelava.

je kako će predsjednica Društva, Ljiljana Hajdin preurediti upute za citiranje. Od lektorice se očekivalo lektoriranje gramatike, pravopisa i citiranja. Kako bi se ubrzao proces prilikom uređivanja, odlučeno je kako će radovi bez većih stilskih intervencija ići u objavu nakon lektoriranja, a za ostale će se zatražiti mišljenje autora (KDVŽ. Uredništvo *Konteksta*, 2017b).

Od početka 2017. godine, intenzivno se razgovaralo o izdavanju tiskane verzije časopisa, u suradnji s Varaždinskom županijom⁵ (KDVŽ. Uredništvo *Konteksta* 2017a), no ubrzo je došlo do zastoja u komunikaciji s Miroslavom Huđekom, (KDVŽ. Uredništvo *Konteksta*, 2017b), tadašnjim pročelnikom Odjela za društvene djelatnosti. Kako bi proširilo nakladničku djelatnost, Društvo je planiralo i izdavanje *Vodiča po narodnim knjižnicama*⁶, autorice Jasminke Štimac. Tijekom te godine, razmatrana je i ponuda tiskare Odgojnog doma Ivanec, no sve je jasnije kako Društvo bez financijskih sredstava i pokrovitelja, ne može izdati tiskanu verziju časopisa⁷ (KDVŽ. Uredništvo *Konteksta*, 2017c). Kako bi se omogućio tisak časopisa, a ujedno i osigurala sredstva za provedbu programa, planirane su prijave na Natječaje koje raspisuje Grad Varaždin i Varaždinska županija.

Treći broj *Konteksta* objavljen je u prosincu 2017. Ubrzo nakon toga dolazi do promjene u obavljanju funkcije grafičkog urednika, koju je Mario Štrlek prepustio Ladislavu Cvetku s Fakulteta organizacije i informatike Sveučilišta u Zagrebu (KDVŽ. Skupština 2018).

Poziv glavne urednice za novi broj nije dao očekivane rezultate. Uz to su tekstovi dolazili različito grafički oblikovani, pa je predloženo da se oblikuju i potpišu na isti način te se na kraju teksta navedu numerirane i opisane slike koje će pratiti tekst, kako bi i taj dio bio obuhvaćen lekturom (KDVŽ. Uredništvo *Konteksta*, 2018a).

Promišlja se o temama, posebno o 180. obljetnici „ilirske“ čitaonice i 60. obljetnice Odjela za djecu. Najavljene su i teme u povodu 200. obljetnice rođenja Kolomana Bedekovića u čijoj je vili smješten Odjel za djecu te bolničkoj knjižnici u novom prostoru.

---

⁵Podaci su izneseni na prvom sastanku Uredništva *Konteksta* u toj godini. Naveden je prijedlog o podjeli tiskanog izdanja svim knjižnicama u Varaždinskoj županiji, svim članovima KDVŽ-a te ostalim regionalnim knjižničarskim društvima, NSK i Sveučilištu Sjever (Uredništvo *Konteksta* 2017a.)

⁶Vodič je izdan samo interno, 2017. godine. Nalazi se u fondu Gradske knjižnice Varaždin.

⁷Radilo se o zajedničkom sastanku Uredništva *Konteksta* i Upravnog odbora, na inicijativu predsjednice Društva, Ljiljane Hajdin.

Iako je izraženo zadovoljstvo lekturom, Društvo je svjesno financijskih poteškoća u plaćanju te usluge. Predsjednica i potpredsjednik Društva nastoje osigurati jednokratnu pomoć lokalne samouprave i gradskih knjižnica na teritoriji Županije (KDVŽ. Uredništvo *Konteksta*, 2018a). Troškove lekture ponudila je podmiriti Gradska knjižnica i čitaonica „Metel Ožegović“ Varaždin te je ta ponuda prihvaćena (KDVŽ. Uredništvo *Konteksta*, 2018b).

Tijekom 2018. godine, broj članova Uredništva nekoliko se puta mijenjao. U skladu sa svojim funkcijama, nova predsjednica Društva, Irena Gotal⁸ i potpredsjednica Tina Bakšaj Hunjadi postaju članice Uredništva te ono tada broji 10 članova. Jasno je da Društvo nema službeno rješenje o proceduri i mehanizmu biranja članova Uredništva, te njihovu početku, odnosno završetku mandata. Osim na sastancima Uredništva, o tom pitanju redovito se promišljalo i na sjednicama Upravnog odbora⁹ (KDVŽ. Upravni odbor, 2018). Zbog mogućnosti povrede autorskih prava, užurbano se radi na pripremi vlastitih *Uputa autorima* i uputama za citiranje. Uredništvo promišlja o pitanjima navođenja datuma kod citiranja, potpisa autora fotografija uz tekstove, privolama za objavljivanje... (KDVŽ. Uredništvo *Konteksta*, 2018c). U potrazi za što boljim rješenjima 4. broj izlazi u listopadu 2018. godine.

Predlažu se rješenja o formiranju timova, kako bi se rasteretilo glavnu urednicu, odnosno predsjednicu Društva. Evidentno je da se rad Uredništva mora obavljati profesionalnije i učinkovitije, uz poštivanje zadanih vremenskih ograničenja. U tu svrhu, na Google Disku formiraju se mape, koje svim članovima Uredništva omogućuju neograničen pregled etapa u uređivanju časopisa. Pridošli tekstovi podijeljeni su po timovima, pa svi članovi nisu obvezni pročitati sve radove (KDVŽ. Uredništvo *Konteksta*, 2019a).

4. Kontekst od 2019. do 2022.

4.1. Promjene Statuta Društva i jubilaran 5. broj Konteksta

Zbog održavanja izbornih skupština u jesen (kada se bira novo Uredništvo *Konteksta*) te izlaska časopisa krajem godine, primijećeno je kako rad na tekućem broju

---

⁸ Irena Gotal postaje ujedno i nova glavna urednica *Konteksta*.

⁹ Upravni odbor, a dan poslije i Uredništvo *Konteksta* raspravljaju o pitanjima ulaska u Uredništvo lektora i grafičkog urednika. Iako je prvotno prihvaćena sugestija da grafički urednik nije dio Uredništva, ubrzo će se napustiti takvo mišljenje.

časopisa ne može dovršiti Uredništvo u istom sastavu koje ga je i započelo. Novi predsjednik, odnosno glavni urednik, nasljeđuje uređivanje u rujnu kad je plan o sadržaju već donesen, a tome predstoji završni pregled pridošlih članaka i nova podjela poslova unutar Uredništva, komunikacija s autorima i usklađivanje s lektorom.

U svibnju 2019. godine Upravni odbor donosi Odluku o izmjeni i dopuni Statuta Društva, s obzirom na broj i trajanje mandata članova Uredništva te mogućnost završetka rada na tekućem broju *Konteksta*. Pripremajući 5. broj, Uredništvo *Konteksta*, preispituje pozitivne i negativne strane novog uređivanja po timovima. Iako je sâm proces čitanja i uređivanja članaka postao učinkovitiji, dijalogom nije moguće riješiti dvojbe, ako svi nisu pročitali pridošle tekstove.

Na 18. skupštini Knjižničarskog društva Varaždinske županije, održanoj u lipnju 2019., Statutom je propisano kako „Uredništvo časopisa broji 7 članova, a o broju članova Uredništva ostalih publikacija odlučuje Upravni odbor prema potrebi i vrsti publikacije“. Također se čl. 41. propisuje trajanje mandata članova Uredništva, „do izbora novog Upravnog odbora ili od istupa ili opoziva članova. Mandat se može produžiti dok ne budu obavljene zadaće preuzete za određeno vremensko razdoblje“ (KDVŽ, Statut 2019). Skupština je potvrdila i izbor novog tehničkog urednika *Konteksta*,¹⁰ s obzirom da se promjena dogodila u razdoblju između dviju Skupština.

Budući da Društvo planira obilježiti 70. godišnjicu svojeg osnutka održavanjem Okruglog stola i izdavanjem brošure, ponovo se aktualizira pitanje lekture i korekture. Rješenje je pronađeno angažiranjem kolegice Leire Harabalja, koja će lektorirati brošuru, ali i naredna izdanja *Konteksta*, bez naknade (KDVŽ. Uredništvo *Konteksta*, 2019b).

Jubilarni, 5. broj *Konteksta* izlazi u listopadu 2019. godine, donoseći članke o proslavi i obilježavanju 180. obljetnice Gradske knjižnice i čitaonice „Metel Ožegović“, pratećoj Izložbi i Stručnom skupu (Toljan, 2019). Dokumentirana je i proslava 60. obljetnice Odjela za djecu Gradske knjižnice (Vuković – Tomašek, 2019) te 120. obljetnica rođenja Gustava Krkleca. Vrijedan doprinos slavljeničkoj godini, prikaz je povijesti Društva od njegova osnutka, autorice Jasminke Štimac (Štimac, 2019). U *Razgovoru s povodom* tadašnja dogradonačelnica Sandra Malenica, po prvi je put predstavila veliki

---

¹⁰ Iako je promjena grafičkog urednika izglasana na 1. elektroničkoj sjednici Skupštine, u ožujku 2018. godine, redovna skupština potvrđuje tu odluku. Ladislav Cvetko preuzeo je dužnost grafičkog urednika od 4. broja *Konkteksta*, izašlog 2018.

projekt nove zgrade varaždinske Knjižnice te svoju viziju kulturnog razvoja grada (Bakšaj Hunjadi, 2019). Društvo se priprema za dostojno obilježavanje 70. obljetnice svog osnutka, radi na *Tragovima*, brošuri o povijesti i djelovanju, planira održavanje Okruglog stola *Knjižničarska društva – promicatelji razvoja* te raspisuje Literarno-likovni natječaj za dječje vrtiće, osnovne i srednje škole, *Volim knjižnicu*.

4.2. Od statutarnih promjena Društva 2019. do raspisivanja prvog Natječaja za Uredništvo Konteksta, 2021. godine

Navedeni događaji činit će okosnicu 6. broja *Konteksta*, uz redovne rubrike i nekoliko traženih članaka. Iako je u rujnu 2020. godine, na 19. Skupštini, izabrano novo vodstvo Društva, Upravni odbor nije mogao raspisati Natječaj za novo Uredništvo, dok se prema Statutu ne završi tekući broj. Kako je Statutom propisano da je predsjednik Društva glavni urednik časopisa, rad na uređivanju tekućeg broja nastavlja Uredništvo s novom urednicom, Andrejom Toljan. Prijelazno razdoblje između izlaska očekivanog broja i raspisivanja Natječaja od strane Upravnog odbora, dovodi do povećanja broja članova Uredništva te ono tada broji 10 članova.

Još jednom se pokazalo kako je dopuna, odnosno izmjena Statuta Društva o biranju novog Uredništva Konteksta i završetku primljenih obaveza, bila dobra odluka, s obzirom na preuzimanje časopisa od strane novog urednika, neposredno prije njegova izlaska. U tom razdoblju potrebno je dopuniti rubrike člancima koji nedostaju, motivirati suradnike, obaviti komunikaciju s autorima, pregledati bilješke i literaturu te je uskladiti s *Uputama za autore i citiranje*.

Otežavajuće okolnosti bile su i vremensko razdoblje rada na broju, s obzirom na mjere donosene tijekom pandemije. Broj 6 konačno izlazi dva dana prije Božića, s najvećim brojem stranica (80) do tada. Kao što je i najavljeno, donosi članke vezane uz proslavu 70. godišnjice Knjižničarskog društva Varaždinske županije, održanoj Skupštini i prvoj dodjeli Nagrade „Vanda Milčetić“ zaslužnim članovima Društva (*Kontekst*, 2020). Člancima o Okruglom stolu dodaje se i članak *Zagovaranje knjižnica i knjižničarstva kroz regionalna strukovna udruženja* tadašnjeg predsjednika Društva knjižničara Karlovačke županija Miroslava Katića (Katić, 2020). Suradnici iz Međimurske županije i ovaj su put Rahela i Robert Posavec s prikazom *Knjižničnih usluga za osobe s intelektualnim teškoćama* (Posavec, 2020). Sve vrste knjižnica iz Varaždinske županije zastupljene su

prilozima o njihovu radu, programima i projektima. Po prvi se put predstavlja rad o knjižnici Geotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a vrlo su zapaženi i članci o *Metelu Ožegoviću, promicatelju školstva, učenja i knjige u belskoj župi povjesničarke Ane Škriljevečki* (Škriljevečki, 2020) te izložbi *Uz 1600. Obljetnicu smrti svetog Jeronima*, Irene Gotal, knjižničarke iz Biskupijske knjižnice (Gotal, 2020). Broj na žalost donosi i dva *In memoriama* o preminulim kolegama, Vladimiri Piskač i Draženu Sokoliću.

Nakon što je Uredništvo Konteksta, završilo rad na tekućem broju, stekli su se uvjeti za raspisivanje *Natječaja za izbor i imenovanje Uredništva časopisa u mandatu od 2020. do 2022. godine*, sukladno čl. 40. i 41. Statuta Knjižničarskog društva Varaždinske županije. Upravni odbor raspisao je Natječaj, u lipnju 2021. godine (KDVŽ. Upravni odbor, 2021a). Budući da se na Natječaj nije prijavio dovoljan broj kandidata (članovi su se tek pokušavali naviknuti na novu proceduru), produžen je rok prijave na Natječaj s pojašnjenjem predsjednice Društva. Novi Uređivački odbor, u sastavu: Andreja Toljan (glavni urednik) te Tina Bakšaj Hunjadi, Ladislav Cvetko, Janja Kelava, Zrinka Lončar, Draženka Stančić te Leira Harabalja (lektor) potvrđen je od strane Upravnog odbora Društva u srpnju (KDVŽ. Upravni odbor, 2021b) te odmah objavljuje Poziv za prikupljanje i slanje članaka za 7. broj *Konteksta*. S obzirom da su tijekom 2021., u novim prostorima, otvorene knjižnice u Požegi, Varaždinu i Delnicama, Uredništvo je po prvi put odredilo temu broja: *Nova lica knjižnica – izvor novih izazova*, računajući na više stručnih i obimnijih članaka na tu temu. Uz to je tijekom dotadašnjeg rada primijećen nesrazmjer stručnih članaka i vijesti iz knjižnica, koje su se objavljivale u istim rubrikama, što nije pridonosilo jednakom vrjednovanju članaka i autora. S obzirom da su se pojedini programi i skupovi još uvijek većinom odvijali u virtualnom okruženju, prevladavaju članci posvećeni događajima i programima održanim u hibridnom obliku ili s manjim brojem sudionika. U broju su opisani novi programi i aktivnosti Knjižničarskog društva Varaždinske županije, obrađena je i aktualna tema o *streaming* servisima u knjižnicama, dok je uslijed dobivanja sredstava za bibliobusnu službu, *Razgovor s povodom* vođen s Lidijom Zečević, ravnateljicom novomarofske knjižnice. Objavljen je i opširan stručni rad *Pregled razvoja školskih knjižnica i knjižničarske struke kroz četiri stoljeća*, Jasne Milički (Milički, 2021) kolegice iz Krapinsko-zagorske županije. S tri priloga sudjeluju stalni suradnici s Fakulteta organizacije i informatike, Bernarda Kos, Ljiljana Hajdin i Ladislav Cvetko.

S ciljem boljeg međusobnog upoznavanja članova Društva, ali i pružanja podrške, od 7. broja uvedena je nova rubrika *Nagrade i napredovanja u struci* (Kontekst, 2021).

Te godine došlo je do promjene i u grafičkom dizajnu. Društvo nije imalo sredstava za nabavu softverske aplikacije za stolno izdavaštvo (prethodno korišten Adobe InDesign) te je s tadašnjim grafičkim urednikom, dogovoreno uređivanje u Microsoft Publisheru. I ovaj broj izdan je uoči božićnih blagdana, na sam Badnjak 2021. godine. Vrlo je dobro prihvaćen od članova Društva i knjižničarske javnosti, iako zadana tema nije polučila očekivani rezultat te će u budućnosti Uredništvo od nje i odustati.

U travnju 2022., Uredništvo raspisuje Poziv za slanje radova za 8. broj, koji se planirao izdati do održavanja Izborne skupštine Društva u rujnu. U pozivu se navodi kako je Europska komisija 2022. godinu proglasila Europskom godinom mladih, upozorivši na važnu ulogu mladih u izgradnji bolje, zelenije i uključive budućnosti. Suradnike se nastoji motivirati, nabrajajući teme kojima će se posvetiti posebna pozornost, kao što su negativni učinci koje je imala pandemija COVID-a 19, planiranje potpore i pomoći mladima pri stjecanju potrebnih kompetencija i znanja u svom daljnjem razvoju te pisanje o provedenim programima vezanih uz digitalnu i čitalačku pismenost mladih te očuvanje mentalnog zdravlja. Poziv je objavljen i na stranicama Hrvatskog knjižničarskog društva, kako bi Kontekst postao dio šire knjižničarske zajednice. To je dovelo do dvije nove suradnice, knjižničarke Anite Tufekčić iz Gunje te Biljane Krnjaić iz Vukovara. Posebno vrijedan doprinos članak je stalne suradnice, Jasminke Štimac, kolegice u mirovini, koja piše o dvije obljetnice Gradske knjižnice Varaždin, one Ogranka Banfice te Odjela za mlade i stranu literaturu. Objavljena su i dva putopisa, Islandom i Portugalom, naših kolega knjižničara. Broj na žalost donosi i tri *In memoriama*, kojima se opraštamo od kolegice u mirovini Zorice Novak te prerano preminulih školskih knjižničara Ivane Sajko i Miroslava Cmuka (Kontekst, 2022). Želeći svakako da novo vodstvo Društva, može na vrijeme dogovoriti teme i sadržaj novog broja *Konteksta*, 8. broj izlazi nakon Izborne skupštine, 30. rujna 2022. godine. Time se pokušava vratiti izdavanje časopisa na „stare postavke“ prije pandemije, u vrijeme prije ili tijekom Mjeseca hrvatske knjige, ali i dati mogućnost pravovremenog raspisivanja Natječaja i Poziva prema postavljenim uvjetima Statuta Društva.

5. Kontekst od 2023. do 2025. godine

Novo vodstvo Društva izabrano na Izornoj skupštini u rujnu 2022. godine, raspisuje Natječaj za novo Uredništvo u travnju 2023. godine. Nakon ponovljenog Natječaja, temeljem kojeg je izabrano novo Uredništvo, raspisuje se Poziv za slanje članaka, krajem lipnja te godine. Nova je lektorica Nataša Narančić, stručna suradnica knjižničarka, a u Uredništvo se ponovo vraća Mario Štrlek kao grafički urednik, što dovodi do promjene u grafičkom uređivanju. Kontekst se ponovo uređuje u Adobe InDesignu. Nakon nekoliko brojeva napušta se i (trenutno) uvođenje teme broja, najviše zbog nedostatka članaka na zadanu temu. Još uvijek u zadanom roku dolazi premalo kvalitetnih članaka, a uslijed dugotrajnog bolovanja glavne urednice, rad na novom broju ide dosta sporo; novom Uredništvu treba vremena da se bolje „uhoda“, i prilagodi radu. Unatoč naporima i pokušajima članova Uredništva, uz nedovoljno dobru komunikaciju, planirani broj po prvi put ne izlazi u tekućoj godini. Pojedini članovi Društva svoje nezadovoljstvo iskazuju i pismenim putem, no tek u proljeće 2024. godine izlazi 9. broj, s vrlo vrijednim prilogima (*Kontekst*, 2024). To se posebno odnosi na razgovor s Franjom Kaniškim, dugogodišnjim djelatnikom Dječjeg odjela Gradske knjižnice Varaždin, vođenim ususret 65. godišnjici tog Odjela te priloge Marine Sakač iz specijalne knjižnice Opće bolnice Varaždin (Sakač, 2024). U rubrici *Zavičajna izdanja*, objavljuje se popis knjiga za djecu varaždinskih autora s recenzijama, dok se u rubrici *U kontekstu*, u članku Janje Kelava, povezuje turizam i knjiga (Kelava, 2024).

Kako bi do kraja godine izdalo jubilarni deseti broj, Uredništvo u svibnju 2024., raspisuje Natječaj za slanje radova. Društvo priprema obilježavanje 75. obljetnice osnivanja te raspisuje i Natječaj za dodjelu Nagrade *Vanda Milčetić* zaslužnim članovima Društva. *Kontekst* je predstavljen na stručnom skupu *Na dobrom glasu 2* (Toljan, 2024) na kojem je vidljivo kako regionalna društva imaju veoma slične probleme i načine djelovanja te se suočavaju s brojnim izazovima u pripremanju i ostvarivanju izlaska planiranog broja časopisa. U *Kontekst* pristižu radovi novih suradnika, Karle Hegedić o uslugama pokretne knjižnice u novomarofskoj Knjižnici (Hegedić, 2024), kao i članci vezani uz obilježavanje 125. godišnjice Gustava Krkleca. Počinju pripreme za 11. broj časopisa, s planiranim izlaskom do kraja 2025. godine.

6. Analiza izdavačke djelatnosti časopisa *Kontekst* (2015. – 2025.)

U svrhu praćenja razvoja časopisa i evaluacije postignutih ciljeva, provedena je kvantitativna analiza i istraživanje prvih deset brojeva časopisa objavljenih u razdoblju od 2015. do 2024. godine. Podaci su prikupljeni s izvornih mrežnih stranica KDVŽ-a, gdje su objavljeni svi brojevi *Konteksta* te iz digitalne knjižnice *Metelgrad* (Metel Point), u koju je od 2019. godine, pohranjena cjelokupna arhiva časopisa, radi osiguravanja trajne dostupnosti i pretraživosti. Podaci prikupljeni za potrebe posterskog izlaganja na stručnom skupu *Na dobrom glasu 2: dosezanje i zadržavanje kvalitete stručnog i znanstvenog časopisa*, dopunjeni su najnovijim pokazateljima, zaključno s 10. brojem, izašlim krajem 2024. godine.

(Slika 1: Postersko izlaganje sa stručnog Skupa Na dobrom glasu 2)

6.1. Urednička struktura i volonterski rad

Organizacijska shema časopisa temelji se na načelu stručnosti i volonterskog doprinosa članova KDVŽ-a, ali i ukupne knjižničarske zajednice u Županiji i izvan nje te širokoj mreži vanjskih suradnika.

U razdoblju do kraja 2024. godine, u uređivanju su sudjelovale 4 glavne urednice, 6 lektora i 3 grafičkih urednika.

Uloga predsjednika Društva ključna je za stabilnost izdanja jer on kao glavni urednik snosi odgovornost za brojeve izašle tijekom mandata, ali i aktivno sudjeluje u Uredništvu kroz odabir članaka, komunikaciju s autorima te koordinaciju s grafičkim urednikom i lektorom. Sav rad, uz iznimku lektoriranja u razdoblju 2017. – 2018., obavlja se volonterski. Tijekom razvoja časopisa, mijenjao se broj članova Uredništva te je u pojedinim periodima dosegao i do 10 članova.

6.2. Autorska struktura, obujam i podrijetlo sadržaja

Zaključno s desetim brojem, za *Kontekst* je pisalo ukupno 66 autora. Od toga je 41 suradnik (62 %), bio član KDVŽ-a, dok je 25 vanjskih suradnika (38 %) uključivalo nastavnike, profesore, kulturne djelatnike, knjižničare i informacijske stručnjake iz raznih obrazovnih i kulturnih ustanova. Unutar samog Društva, jednu trećinu (33 %) autora i suradnika, činili su zaposlenici Gradske knjižnice Varaždin.

Objavljeno je ukupno 310 članaka i priloga. Vrlo velik postotak (92 %) svih objavljenih radova potječe upravo od članova KDVŽ-a, što potvrđuje visoku razinu interne produkcije i stručnosti unutar same udruge. Preostalih 8 % radova djelo je vanjske mreže suradnika.

7. Zaključak

Provedena deskriptivna analiza prvih deset brojeva e-časopisa, potvrdila je kako *Kontekst* predstavlja vrijedan oblik stručnog i profesionalnog povezivanja knjižničara, ne samo na području Varaždinske županije, nego i šire. Iako *Kontekst* nije nikad bio regionalno ograničen, vidljiv je dominantan udio članova Društva u broju objavljenih članaka i priloga (92 %), što implicira aktivnu i angažiranu zajednicu, spremnu dijeliti svoja iskustva i primjere dobre prakse, uz dodatan motiv i poticaj. Svojim suradnicima i članovima omogućuje stjecanje iskustva u pisanju, uređivanju i recenziranju pridošlih radova. Treba naglasiti i kako je cjelokupan proces uređivanja, lekture i grafičke pripreme (uz manje izuzetke) obavljen na volonterskoj bazi, čime se, unatoč financijskim poteškoćama, osigurala održivost časopisa te stabilna urednička struktura. *Kontekst* je samo jednom poremetio godišnju dinamiku izlaženja (2023.), ali je već sljedeće godine, izašao dva puta. Iako je primarno usmjeren na zajednicu knjižničara Varaždinske županije, časopis privlači i vanjske suradnike (38 % od ukupnog broja autora) te je dostupan mrežno, što omogućuje široku vidljivost, dostupnost sadržaja i jednostavan pristup aktualnim temama. Izradom jasnih *Uputa za autore* osigurana je kvaliteta i dosljednost radova.

U odnosu prema drugim strukovnim časopisima u Republici Hrvatskoj *Kontekst* se pridružuje krugu digitalnih izdanja pojedinih regionalnih društava. Od svojeg prvog broja, postavljen je kao izvorno digitalna građa, što mu je omogućilo veću vidljivost i lakšu distribuciju. Uspješno spaja teme iz knjižničarstva s kulturom i informacijskim znanostima, pružajući platformu za dokumentiranje lokalnih programa i događanja, koji često ostaju nevidljivi na nacionalnoj razini. Tako postaje nezaobilazan izvor za proučavanje knjižničarske povijesti varaždinskog kraja, ali i relevantan sudionik hrvatske stručne periodike. Trajno je pohranjen u Digitalnim zbirka Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu <https://digitalna.nsk.hr/?pr=i&id=609436>, Hrvatskom arhivu *weba*, <https://haw.nsk.hr/publikacija/5921/kontekst/>, i Digitalnoj knjižnici

<https://library.foi.hr/lib/casopis.php?B=1&item=S01202&E=E9999VRS%C4%8CASOPI S&broj=201500001&preu=&U> Metel, što mu osigurava citiranost, otvoreni pristup i besplatnu dostupnost sadržaja. Pretraživanjem u nacionalnom repozitoriju, *Kontekst* prestaje biti samo lokalno glasilo i postaje relevantan izvor podataka kao platforma pri pisanju prvih stručnih radova knjižničara potičući kulturu pisanja i kritičkog promišljanja vlastite prakse, što je neosporano za profesionalni razvoj. Planovi za budućnost uključuju transparentniju uređivačku politiku, dopunu primjerima Uputa za autore, sustavan pristup promociji časopisa te određene sadržajne i formalne promjene.

Literatura

Bakšaj Hunjadi, Tina. 2019. „Intervju sa Sandrom Malenicom, zamjenicom gradonačelnika grada Varaždina.“ *Kontekst* 5: 14-15.

<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2019&broj=00005&page=14>

Gotal, Irena. 2020. „Uz 1600. Obljetnicu smrti svetog Jeronima (Izložba u Biskupijskoj knjižnici Varaždina).“ *Kontekst* 6: 54-60.

<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2020&broj=00006&page=54>

Hegedić, Karla. „Cmoljac zna gdje stanuje knjižnica.“ *Kontekst* 10: 21.

<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2024&broj=00010&p>

Katić, Miroslav. 2020. „Zagovaranje knjižnica i knjižničarstva kroz regionalna strukovna udruženja.“ *Kontekst* 6: 3-5.

<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2020&broj=00006&page=3>

KDVŽ. Skupština. 2015a. *Zapisnik s 13. Skupštine Društva*. 20. ožujka. Arhiva KDVŽ, Varaždin.

KDVŽ. Skupština. 2015b. *Zapisnik s 14. Skupštine Društva*. 28. rujna. Arhiva KDVŽ, Varaždin.

KDVŽ. Skupština. 2018. *Zapisnik s 1. elektroničke sjednice Skupštine*. 2. ožujka. Arhiva KDVŽ, Varaždin.

KDVŽ. 2019. *Statut Knjižničarskog društva Varaždinske županije, Skupština*. 7. lipnja. Arhiva KDVŽ, Varaždin.

KDVŽ. Upravni odbor. 2018. *Zapisnik sa sjednice Upravnog odbora u mandatu 2018.-2020*. 20. lipnja. Arhiva KVŽ, Varaždin.

KDVŽ. Upravni odbor. 2019. *Zapisnik s 4. sjednice Upravnog odbora u mandatu 2018.-2020*. 7. svibnja. Arhiva KDVŽ, Varaždin.

KDVŽ. Upravni odbor. 2021a. *Natječaj za izbor i imenovanje Uredništva časopisa Kontekst*. 13. lipnja. Arhiva KDVŽ, Varaždin.

KDVŽ. Upravni odbor. 2021b. *Zapisnik s 4. elektroničke sjednice*. 14. srpnja. Arhiva KDVŽ, Varaždin.

KDVŽ. Uredništvo časopisa *Kontekst*. 2016. *Zapisnik sastanka Uredništva*. 18. Prosinca. Arhiva KDVŽ, Varaždin.

KDVŽ. Uredništvo časopisa *Kontekst*. 2017a. *Zapisnik sastanka Uredništva*. 14. veljače. Arhiva KDVŽ, Varaždin.

KDVŽ. Uredništvo časopisa *Kontekst*. 2017b. *Zapisnik sastanka Uredništva*. 24. travnja. Arhiva KDVŽ, Varaždin.

KDVŽ. Uredništvo časopisa *Kontekst*. 2017c. *Zapisnik sastanka Uredništva*. 5. lipnja. Arhiva KDVŽ, Varaždin.

KDVŽ. Uredništvo časopisa *Kontekst*. 2018a. *Zapisnik sastanka Uredništva*. 2. veljače. Arhiva KDVŽ, Varaždin.

KDVŽ. Uredništvo časopisa *Kontekst*. 2018b. *Zapisnik sastanka Uredništva*. 21. lipnja. Arhiva KDVŽ, Varaždin.

KDVŽ. Uredništvo časopisa *Kontekst*. 2018c. *Zapisnik sastanka Uredništva*. 17. srpnja. Arhiva KDVŽ, Varaždin.

KDVŽ. Uredništvo časopisa *Kontekst*. 2019a. *Zapisnik s 8. sastanka Uredništva*. 1. ožujka. Arhiva KDVŽ, Varaždin.

KDVŽ. Uredništvo časopisa *Kontekst*. 2019b. *Zapisnik s 9. sastanka Uredništva*. 31. srpnja. Arhiva KDVŽ, Varaždin.

Kelava, Janja. 2024. „Knjiga u kontekstu kulturnog turizma.“ *Kontekst* 9: 55-61.
<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2024&broj=00009&page=55>

Kontekst: e-časopis Knjižničarskog društva Varaždinske županije. no. 1–10. Varaždin: Knjižničarsko društvo Varaždinske županije.
<https://library.foi.hr/lib/casopis.php?B=1&item=S01202&E=E9999VRS-%C4%8CASPIS&broj=201500001&preu=&U>

Košić, Tomislav. 2017. „Stripizam Miroslava Cmuka.“ *Kontekst* 3: 9-11.
<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2017&broj=00003&page=9>

Milički, Jasna. 2021. „Pregled razvoja školskih knjižnica i knjižničarske struke kroz četiri stoljeća.“ *Kontekst* 7: 12-22.
<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2021&broj=00007&page=12>

Posavec, Rahela. 2020. „Knjižnične usluge za osobe s intelektualnim teškoćama.“ *Kontekst* 6: 49-51.
<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2020&broj=00006&page=49>

Sakač, Marina. 2024. „Hemeroteka Opće bolnice Varaždin u online okruženju.“ *Kontekst* 9: 51-52.
<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2024&broj=00009&page=51>

Škriljevečki, Ana. 2020. „Metel Ožegović, promicatelj školstva, učenja i knjige u Belskoj župi.“ *Kontekst* 6: 65-67.
<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2020&broj=00006&page=65>

Štimac, Jasminka. 2019. „Knjižničarsko društvo Varaždinske županije : osvrt na protekla desetljeća.“ *Kontekst* 5: 5-13.

<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2019&broj=00005&page=5>

Štimac, Jasminka. 2015. „Razgovor s umirovljenom knjižničarkom Vjerom Ostoić.“ *Kontekst* 1: 5-6.

<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2015&broj=00001&page=5>

Štimac, Jasminka. 2004. *Tragovi*. Varaždin: Knjižničarsko društvo Varaždinske županije.

Štimac, Jasminka. 2015. „Vanda Milčetić i Knjižničarsko društvo Varaždinske županije.“ *Kontekst* 1: 2-4.

<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2015&broj=00001&page=2>

Toljan, Andreja. 2019. „Izložba povodom obilježavanja 180. godišnjice osnivanja Društva narodnog – prve ilirske čitaonice u Hrvatskoj.“ *Kontekst* 5: 18-20.

<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2019&broj=00005&page=18>

Toljan, Andreja. 2019. „Znanstveni skup 180. godina Gradske knjižnice i čitaonice „Metel Ožegović“ Varaždin.“ *Kontekst* 5: 16-18.

<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2019&broj=00005&page=16>

Toljan, Andreja. 2024. „Na dobrom glasu 2.“ *Kontekst* 10: 4-7.

<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2024&broj=00010&page=4>

Vuković-Tomašek, Jasenka. 2019. „60. obljetnica Odjela za djecu Gradske knjižnice i čitaonice „Metel Ožegović“ Varaždin.“ *Kontekst* 5: 24-25.

<https://library.foi.hr/dbook/cas.php?B=1&item=S01202&godina=2019&broj=00005&page=24>